

NORDANSTIGS
KOMMUN

Tillämpningsanvisningar för OPF-KL

2019-10-03

I samarbete med **KPA**
PENSION

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
1. Allmänt	2
1.1 Tillämpningsanvisningarna	2
1.2 Pensionsmyndighet	2
1.3 Uppgiftsskyldighet	2
1.4 Blanketter	2
2. Information	2
3. Vilka pensionsregler gäller	3
4. OPF-KL	4
4.1 Aktiva omställningsstöd	4
4.2 Aktiva omställningsinsatser	5
4.3 Ekonomiskt omställningsstöd.....	6
4.4 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd	7
5. Pensionsbestämmelser enligt OPF-KL	9
5.1 Avgiftsbestämd ålderspension	9
5.2 Efterlevandeskydd	9
5.3 Sjukpension	10
5.4 Familjeskydd	10

1. Allmänt

1.1 Tillämpningsanvisningarna

Syftet med anvisningarna är att underlätta tillämpningen av de pensions- och omställningsbestämmelser som Nordanstigs kommun antagit för förtroendevalda.

Pensionsbestämmelserna gäller för förtroendevalda som avses i 4 kap 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag i kommunen.

Tillämpningsanvisningarna innehåller riktlinjer för den praktiska hanteringen av de olika förmånerna, samt förtydliganden till OPF-KL på en del punkter. Anvisningarna innehåller också enklare beskrivningar av villkoren och de olika förmånerna i OPF-KL.

Om det uppstår situationer där tillämpningsanvisningarna upplevs motsäga OPF-KL, gäller bestämmelserna enligt respektive reglemente före dessa anvisningar.

Kommunstyrelsen beslutar om tillämpningsanvisningarna. Anvisningarna ska ses över inför varje ny mandatperiod.

1.2 Pensionsmyndighet

Kommunstyrelsen är pensionsmyndighet och har till uppgift att tolka och tillämpa OPF-KLs och PBFs regler.

1.3 Uppgiftsskyldighet

Den förtroendevalda är skyldig att lämna de uppgifter kommunen begär för att kunna bedöma rätten till och beräkna förmånen.

Om en begärd uppgift inte kommit kommunen tillhanda, medför det att en pågående utbetalning kan stoppas, alternativt att en ny utbetalning inte påbörjas.

Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag från denna regel om det finns särskilda skäl.

1.4 Blanketter

Blanketter för att ansöka om de olika pensions- och omställningsförmånerna finns att hämta på kommunens hemsida.

2. Information

Den förtroendevalda kan själv kontakta KPA Pensions service Politiker Plus via e-post till fortroendevalda@kpa.se, vid frågor om de pensions- och omställningsförmåner som tjänas in i uppdraget.

Kommunen anordnar två gånger per mandatperiod ett allmänt informationsmöte om pensions- och omställningsförmånerna som tjänas in i uppdraget.

Förtroendevalda som har rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL, ska få särskild information om dessa förmåner och rutiner för ansökan, i samband med avgången från uppdraget. Informationen ges av personalenheten.

3. Vilka pensionsregler gäller

De pensionsregler en enskild förtroendevald omfattas av bestäms av tillträdestidpunkten till uppdraget. Bestämmelserna gäller sedan i tillämpliga delar.

PBF (Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda)	OPF-KL (Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda)
Gäller	Gäller
From 1 januari 2003 För förtroendevald som tillträtt uppdrag på heltid eller betydande del av heltid (40%) före valet 2014.	Efter valet 2014 För förtroendevald som väljs för första gången vid valet 2014, eller senare. För förtroendevald som i tidigare uppdrag i kommunen inte omfattats av PBF eller äldre pensionsbestämmelser

4. OPF-KL

OPF-KL gäller för förtroendevalda som tillträtt uppdrag i kommunen efter valet 2014 eller senare, och som i eventuellt tidigare uppdrag i kommunen inte omfattats av PBF.

Förmåner i OPF-KL:

- Omställningsstöd
 - Aktiva omställningsinsatser
 - Ekonomiskt omställningsstöd
 - Förlängt ekonomiskt omställningsstöd
- Pensionsbestämmelser
 - Avgiftsbestämd ålderspension
 - Efterlevandeskydd
 - Sjukpension
 - Familjeskydd

Förtroendevalda med sammanlagda uppdrag på minst 40 procent omfattas av samtliga förmåner ovan. Fritidspolitiker, med sammanlagda uppdrag under 40 procent omfattas endast av avgiftsbestämd ålderspension och efterlevandeskydd.

Omställningsstöden hanteras av kommunen som beslutar, beräknar och betalar ut omställningsstöden.

Pensionsförmånerna beräknas och betalas ut av KPA Pension efter begäran från kommunen.

4.1 Aktiva omställningsstöd

Omställningsstöden ska ses som tidsbegränsade stöd, vars syfte är underlätta övergången till annat arbete och försörjning, när en förtroendevald lämnar sitt uppdrag.

Aktiva omställningsinsatser och ekonomiska omställningsstöd kan kombineras med varandra och utnyttjas samtidigt.

När uppdragstidens längd beräknas för att bedöma rätten till de olika omställningsförmånerna, ska även tid för föräldraledighet och ledighet för sjukdom, arbetsskada, olycksfall och liknande, räknas som uppdragstid.

4.2 Aktiva omställningsinsatser

OPF-KLs regler för rätt till aktiva omställningsinsatser

Rätt till aktiva omställningsinsatser har den som vid avgången:

- har uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i kommunen,
- har minst fyra års sammanhängande uppdragstid på 40 procent eller mer i kommunen,
- som inte uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Aktiva omställningsinsatser i kommunen

- Förtroendevalda ska erbjudas möjlighet till aktiva omställningsinsatser.
- Förtroendevalda ska erbjudas möjlighet till aktiva omställningsinsatser på liknande sätt och i liknande omfattning som gäller för anställda i kommunen.
- Förslag på aktiva omställningsinsatser kan tas fram av den enskilde, kommunen eller annan som kommunen anlitar.
- Exempel på aktiva omställningsinsatser kan vara: Rådgivning och vägledning, kompletterande studiestöd, kostnader för kortare utbildning eller praktik, finansiering av kurslitteratur, hjälp med att starta eget.
- Insatserna ska ha påbörjats inom 3 månader efter avgången.

Ansökan

- Den förtroendevalda ska lämna skriftlig ansökan till personalenheten senast 3 månader från den tidpunkt uppdraget upphört.

Beslut

- Kommunstyrelsen eller den som kommunstyrelsen delegerat till fattar beslut om aktiva omställningsinsatser i varje enskilt fall.

Styrkande av deltagande

- Den förtroendevalda ska styrka att hen deltagit i aktivitet som kommunen bekostat.
- Skriftligt intyg lämnas var tredje månad, eller direkt efter avslutad aktivitet om detta sker tidigare än inom tre månader till personalenheten.
-

Information

- Personalenheten ska informera om reglerna för aktiva omställningsinsatser i samband med att en förtroendevald med rätt till sådant stöd avgår från uppdraget.

4.3 Ekonomiskt omställningsstöd

OPF-KLs regler för rätt till ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har den som vid avgången:

- har uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i kommunen,
- har minst ett års sammanhängande uppdragstid på 40 procent eller mer i kommunen,
- som inte har uppnått i 32 a § LAS angiven ålder.

OPF-KLs regler för ekonomiskt omställningsstöd

- Varje fullgjort år i uppdraget ger rätt till tre månaders ekonomiskt omställningsstöd.
- Maximal utbetalningstid är tre år.
- Utbetalningarna kan ske som längst till och med månaden innan den förtroendevalda uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.
- Ekonomiskt omställningsstöd beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv det senaste året.
- Storleken på omställningsstödet är 85 procent under det första och andra utbetalningsåret, och 60 procent under det tredje.
- Under andra och tredje utbetalningsåret ska omställningsstödet samordnas (minskas) med förvärvsinkomst. Samordningen sker varje månad. Från samordningen undantas dock först ett belopp som per månad motsvarar 1/12 av samma års prisbasbelopp.
- Omställningsstödet upphör om den förtroendevalda får nytt uppdrag i kommunen på minst 40 procent, eller får uppdrag i riksdag eller regering.
- För att ekonomiskt omställningsstöd ska betalas ut krävs egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning.

Ansökan

- Den tidsperiod som den förtroendevalda har rätt till ekonomiskt omställningsstöd börjar löpa dagen efter avgången från det uppdrag som ger rätt till förmånen. Uttaget kan inte skjutas upp.
- Den förtroendevalda ska lämna skriftlig ansökan till personalenheten senast en månad efter avgången. Retroaktiv utbetalning sker från första dagen, dock max en månad.
- Vid senare ansökan beviljas omställningsstödet från ansökningstillfället, utan retroaktivitet.
- Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag från denna bestämmelse om det finns särskilda skäl.

Beslut

- Kommunstyrelsen eller den som kommunstyrelsen delegerat till fattar beslut om ekonomiskt omställningsstöd i varje enskilt fall.

Samordning med förvärvsinkomst

- Under första utbetalningsåret sker ingen inkomstsamordning.

- Under andra och tredje utbetalningsåret ska omställningsstödet varje månad samordnas (minskas) med förvärvsinkomst. Innan samordningen sker undantas ett fribelopp motsvarande 1/12 av samma års prisbasbelopp.
- Har en deltidssysselsatt förtroendevald beviljats omställningsstöd ska samordningsavdraget enligt ovan beräknas i förhållande till omfattningen på uppdraget.
- Under andra och tredje utbetalningsåret ska den förtroendevalda varje månad lämna skriftlig inkomstuppgift, senast den 5:e i månaden efter det att inkomsten betalats ut.
- Inkomstuppgift ska lämnas även de månader då förvärvsinkomsten är noll kronor.
- Inlämnad inkomstuppgift är en förutsättning för att ekonomiskt omställningsstöd ska betalas ut. Om inkomstuppgift inte har lämnats in, sker ingen utbetalning förrän inkomstuppgiften har kommit kommunen tillhanda.
- Utbetalning sker i slutet av den månad då inkomstuppgift lämnats in.
- Inkomstuppgiften lämnas till personalenheten.

Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning

- Under de första tre månaderna med ekonomiskt omställningsstöd krävs ingen egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning.
- För tid därefter krävs egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning för att ekonomiskt omställningsstöd ska betalas ut.
- Den förtroendevalda ska på begäran kunna styrka att hen är inskriven vid Arbetsförmedlingen och där är aktivt arbetssökande eller studerar.
- Om den förtroendevalda inte sökt arbete i tillräcklig omfattning eller inte tagit erbjudet arbete, kan den förtroendevalda bli skyldig att återbetala hela eller delar av det utbetalda omställningsstödet.
- Pensionsmyndigheten beslutar om återbetalning av omställningsstödet.

Minskning eller indragning av ekonomiskt omställningsstöd

- Om den förtroendevalda under tiden med ekonomiskt omställningsstöd utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller får annan ersättning än förvärvsinkomst, kan pensionsmyndigheten besluta att minska pensionen med ett uppskattat inkomstbelopp som motsvarar den inkomst som kan anses vara skälig.
- Kommunfullmäktige kan också helt dra in det ekonomiska omställningsstödet om den förtroendevalda inte beviljats ansvarsfrihet, dömts för brott som medfört att hen skilts från förtroendeuppdraget i Nordanstig kommun, eller dömts för brott av sådan allvarlig art att det är sannolikt att den förtroendevalda skulle ha skiljts från uppdraget om hen fortfarande innehåller det.

Information

- Personalenheten ska informera om de regler som gäller för ekonomiskt omställningsstöd i samband med att en förtroendevald med rätt till sådant stöd avgår från uppdraget.

4.4 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

OPF-KLs regler för rätt till förlängt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har den som vid avgången:

- har uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i kommunen,
- har minst åtta års sammanhängande uppdragstid på 40 procent eller mer i kommunen,

- inte har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angivna åldern.

OPF-KLs regler för förlängt omställningsstöd

- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan betalas ut tidigast från den tidpunkt som allmän pension kan tas ut och endast i direkt anslutning till att det ekonomiska omställningsstödet upphör.
- Det förlängda omställningsstödet beviljas för ett år i taget.
- Det förlängda omställningsstödet kan betalas ut som längst till och med månaden innan den förtroendevalda uppnått den i 32 a § LAS angivna åldern.
- Det förlängda omställningsstödet beräknas på årsarvodet året före avgången.
- Storleken på det förlängda omställningsstödet är 60 procent.
- Det förlängda omställningsstödet ska samordnas (minskas) med förvärvsinkomster. Inget fribelopp finns.
- Det förlängda omställningsstödet upphör om den förtroendevalda får nytt uppdrag i kommunen på minst 40 procent, eller får uppdrag i riksdag eller regering.
- För att det förlängda omställningsstödet ska betalas ut krävs egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning.

Ansökan

- Den förtroendevalda ska lämna skriftlig ansökan till personalenheten senast tre månader innan rätten till förlängt ekonomiskt omställningsstöd inträder. Ansökan gäller för ett års utbetalning.
- För fortsatt utbetalning fordras årsvis ansökan, senast tre månader innan den nya utbetalningsperioden ska påbörjas.
- Vid senare ansökan börjar det förlängda omställningsstödet betalas ut tre månader efter ansökningstillfället, utan retroaktivitet.
- Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag från dessa tidsregler om det finns särskilda skäl.

Beslut

- Kommunstyrelsen eller den som kommunstyrelsen delegerat till fattar beslut om ekonomiskt omställningsstöd i varje enskilt fall.

Samordning med förvärvsinkomst

- Det förlängda omställningsstödet ska samordnas med förvärvsinkomster under hela utbetalningstiden. Det finns inget fribelopp.
- I övrigt gäller samma regler som vid ekonomiskt omställningsstöd.

Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning

- Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning krävs under hela den tid den förtroendevalda har rätt till förlängt omställningsstöd.
- I övrigt gäller samma regler som vid ekonomiskt omställningsstöd.

Information

- Personalenheten ska informera om de regler som gäller för förlängt omställningsstöd i samband med att en förtroendevald med rätt till sådant stöd avgår från uppdraget.

5. Pensionsbestämmelser enligt OPF-KL

Pensionsbestämmelserna gäller för förtroendevalda med undantag för nedanstående.

- Pensionsbestämmelserna gäller inte för den som vid tillträdet av uppdrag i kommunen:
- har rätt att uppbära egenpension (visstidspension, sjukpension eller ålderspension) enligt PBF eller äldre regelverk, på grund av uppdrag hos kommunen,
- har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angivna åldern.

Pensionsmyndigheten kan i enskilt fall besluta att OPF-KL ändå ska gälla, och bestämmer i så fall villkoren för detta.

Varje ny mandatperiod betraktas som ett nytt tillträde av uppdrag.

5.1 Avgiftsbestämd ålderspension

OPF-KLs regler för avgiftsbestämd ålderspension

- Reglerna om avgiftsbestämd ålderspension gäller för samtliga förtroendevalda, även fritidspolitiker.
- Pensionsavgifter beräknas varje år på årsarvodet i uppdraget och utgör 4,5 procent av inkomst till och med 7,5 inkomstbasbelopp och 30 procent av inkomst över 7,5 inkomstbasbelopp. Inkomsttaket är 30 inkomstbasbelopp.
- Efter att den förtroendevalde har uppnått i 32 a § LAS angiven ålder är pensionsavgiften 4,5 procent även på inkomst över 7,5 inkomstbasbelopp.
- Pensionsavgiften avsätts senast 31 mars året efter det att den tjänats in, till en pensionsbehållning i kommunens balansräkning.
- Pensionsbehållningen räknas varje år upp med inkomstbasbeloppets förändring.
- Pensionsbehållningen kan tas ut som en månadsvis och livslång pension, tidigast från den tidpunkt som gäller för uttag av allmän pension.
- Pensionsavgifter som är 3 procent eller lägre, av inkomstbasbeloppet för samma år, avsätts inte i balansräkningen utan ska istället betalas ut kontant direkt till den förtroendevalda, utan pensionsrätt. Pensionsavgift som är 200 kronor eller lägre betalas inte ut.

Pensionsinformation

- Den förtroendevalda kan själv få information om sin pensionsbehållning genom att gå in på www.kpa.se under ”mina sidor”.

Ansökan

- Den förtroendevalda ska lämna skriftlig ansökan till kommunens personalenhet senast tre månader före önskad utbetalning.
- Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag från denna tidsregel om det finns särskilda skäl.

5.2 Efterlevandeskydd

OPF-KLs regler om efterlevandeskydd

- Reglerna om efterlevandeskydd gäller för samtliga förtroendevalda, även fritidspolitiker.
- Avgiftsbestämd ålderspension innehåller ett obligatoriskt efterlevandeskydd.
- Efterlevandeskyddet innebär att pensionsbehållningen betalas ut till efterlevande förmånstagare enligt OPF-KL om den förtroendevalda avlider.

Ansökan om att ta bort efterlevandeskydd

- Efterlevandeskyddet kan väljas bort inför att utbetalningen av avgiftsbestämd ålderspension ska påbörjas.
- Den förtroendevalda ska samtidigt med ansökan om utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension, på samma blankett, skriftligen ange om efterlevandeskyddet ska upphöra.
- Om efterlevandeskyddet behålls under utbetalningstiden blir den förtroendevaldas egen ålderspension något lägre.

Ansökan om utbetalning av efterlevandeskydd

- I händelse av den förtroendevaldas dödsfall ska förmånstagare skriftligen ansöka till personalenheten om utbetalning av efterlevandeskydd.
- Ansökan ska ske senast sex månader efter inträffat dödsfall.
- Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag från denna tidsregel om det finns särskilda skäl.

5.3 Sjukpension

OPF-KLs regler om sjukpension

- Reglerna om sjukpension gäller för förtroendevalda som har uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i kommunen.
- Sjukpension betalas ut under den tid den förtroendevalda har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan.
- Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör även rätten till sjukpension. Pensionsmyndigheten kan om det finns särskilda skäl besluta om fortsatt utbetalning av sjukpension, dock längst till 65 år.
- En förtroendevald som avgår från uppdraget på grund av sjukdom har ett efterskydd i 270 kalenderdagar efter avgången. Efterskyddet innebär rätt till sjukpension om sjuk- eller aktivitetsersättning beviljas under efterskyddstiden. Rätten till efterskydd upphör om den förtroendevalda får nytt uppdrag eller anställning med pensionsrätt.
- Under tid med sjukpension ska kommunen fortsätta att sätta av pensionsavgifter för avgiftsbestämd ålderspension.

Ansökan

- Den förtroendevalda ska lämna skriftlig ansökan till personalenheten om utbetalning av sjukpension, senast tre månader efter beviljad sjuk- eller aktivitetsersättning.
- Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag från denna tidsregel om det finns särskilda skäl.

5.4 Familjeskydd

OPF-KLs regler om familjeskydd

- Reglerna om familjeskydd gäller för förtroendevalda som har uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i kommunen.
- Familjeskydd kan betalas ut till efterlevande förmånstagare i samband med den förtroendevaldas dödsfall.

Ansökan

- I händelse av den förtroendevaldas dödsfall ska förmånstagare skriftligen ansöka till personalenheten om utbetalning av familjeskydd/ efterlevandepension.
- Ansökan ska ske senast sex månader efter inträffat dödsfall.
- Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag från denna tidsregel om det finns särskilda skäl.